

Direktionens forslag til budget 2023

Hovedbudskab

Hovedbudskabet er, at Svendborg kommunes økonomi er udfordret på såvel service- og anlægsrammen, samt på likviditeten bl.a. som følge af kraftig gældsafvikling og indtægtsudvikling under landsgennemsnit.

Svendborg Kommune Staben

Ramsherred 5
5700 Svendborg

Tlf. 62 23 30 00

www.svendborg.dk

5. september 2022

Acadre: 21-24438

Indtægtssiden stiger, men ikke nok til at likviditeten er tilstrækkelig. På trods af at folketallet grundet tilflytning stiger mere end landsgennemsnit, ligger beskatningsgrundlaget fortsat under landsgennemsnit og udviklingen er lavere end landsgennemsnittet. Dertil kommer at betydelige selskabsskatter i nogle kommuner, hvilket udligningen mellem kommunerne alene kompenserer med 50%. Dette betyder samlet set, at indtægterne ikke stiger svarende til landsgennemsnit.

Med henblik på at opnå en likviditet i overensstemmelse med kommunens økonomiske politik samt overholdelse af KL's vejledende ramme, har Direktionen gennemgået anlægsbudgettet med henblik på at reducere niveauet i 2023 med omkring 100 mio.kr. samt for overslagsårene. På trods heraf ligger direktionens forslag ca. 30 mio. kr. over KL's vejledende ramme.

Driftsudgifterne er ligeledes under pres især pga. demografi, specialiserede socialområder og høje energipriser. Kommuneaftalen kompenserer kun delvis demografi og stigende energipriser, men slet ikke det specialiserede socialområde. Derfor vil der være behov for udmøntning af reduktionsforslag fra sparekataloget, dels pga. KL's vejledende serviceramme og dels pga. kommunens likviditet.

Hvis serviceniveauet på driften skal opretholdes, vurderer direktionen, at udgiftspreset på velfærdsområderne udgør 72,3 mio.kr. i 2023 faldende til niveau 44-47 mio.kr. i efterfølgende år, hvor faldet skyldes forventning om lavere energipriser. Forligskredsen bør derfor drøfte principperne for rammestyring.

Hvis det politisk besluttes at opretholde serviceniveauet kan de første 24,6 mio. kr. rummes indenfor den udmeldte, vejledende serviceramme. I 2023 forventes energipriserne at fortsætte på det meget høje niveau, hvorfor direktionen foreslår at opkræve et éngangsenergidrag for i alt 17 mio.kr. fordelt på alle serviceområder svarende til 0,7% af servicedriftsbudgettet. Endelig foreslår direktionen, at det resterende beløb på 30 mio.kr. bliver udmøntet via forslag fra sparekataloget.

Hvis der ønskes indarbejdet budgettemaer på driften i øvrigt, foreslår Direktionen, at der afsættes en prioriteringspulje på 5 mio.kr. finansieret via Risikopuljen. Direktionen kan grundet den lave likviditet ikke anbefale, at der anvendes yderligere fra Risikopuljen på 21 mio.kr. (inkl. ovenstående 5 mio.kr.), også da der er varslet ændring af den kommunale medfinansiering på sundhedsområdet fra 2024.

Hvis der ønskes indarbejdet yderligere budgettemaer, vil det medføre, at sparerammen må øges tilsvarende.

Indledning

Formålet med direktionens budgetforslag er at danne udgangspunkt for de politiske forhandlinger og bygger på realistiske forudsætninger.

Direktionens forslag tager i tråd med seneste års praksis højde for forventede udgiftstigninger i 2022 og afledt drift af anlægsinvesteringer, men ikke forventet yderligere demografi i overslagsårene. Det lægges til grund at kommende års kommuneaftaler nødvendigvis må tage højde herfor, idet presset også ses på landsplan.

I direktionens forslag ligger det ordinære driftsresultat over 170 mio.kr. i alle årene i overensstemmelse med målsætningen. Den samlede gældsafvikling for den 4-årige periode udgør 365 mio. kr.

Vedr. lånepuljen på det ordinære anlægsområde, har kommunen fået tilsagn på 10 mio. kr., som er indarbejdet i direktionens forslag til styrkelse af likviditeten. Kommunen har fået afslag på ansøgning om særtilskud.

Overslagsårene indeholder ikke puljer, som forudsætter tilsagn om særtilskud og lån. Desuden bygger forslaget, som i budgetnotatet, på det statsgaranterede udskrivningsgrundlag.

Det stigende udgiftspres på velfærdsområderne imødegås i nogen grad af stigende indtægter pga. den positive befolkningsudvikling, der jf. befolkningsprognosen forventes at fortsætte i de kommende år og dermed øget udskrivningsgrundlag samt til dels via kommuneaftalen, mens slet ikke tilstrækkeligt. Den væsentligste udfordring med udgiftspres på det specialiserede socialområde (børn og voksne) blev dog ikke kompenseret i kommuneaftalen, hvilket dels har betydning for kommunens likviditet og dels ved, at kommunens serviceramme ikke kan rumme denne stigning.

Sigtepunktet for direktionens budgetforslag for 2023-2026 er derfor et realistisk budget, hvor nuværende udgiftspres på velfærdsområderne er budgetlagt, og hvor størstedelen af risikopuljen fastholdes i budgetårene. Heri ligger, at det ordinære driftsresultat finansierer anlæg og et betydeligt nettoafdrag på gæld.

Direktionen har lagt til grund, at indtægter, overførselsudgifter og nettoafvikling af gæld er uændret i forhold til budgetnotatet, mens opretholdelse af serviceniveauet på driften vurderes at give et udgiftspres på 72,3 mio.kr. i 2023, hvilket i givet fald vil medføre behov for årlige besparelser. Derfor må forligskredsen drøfte principperne for rammestyrelse og aftale, om budgettet skal øges. Pga. de høje energipriser foreslår direktionen, at der kan opkræves et éngangsenergi bidrag i 2023 fordelt på alle servicedriftsbudgetter.

Størrelsen på anlægsbudgettet er reduceret og fastlagt således, at kassebeholdningen som minimum udgør 125 mio.kr. i årene, dog noget lavere i 2024 og 2025. Kassebeholdningen er dermed stadig relativ lav og bør styrkes med provenu af evt. yderligere lånemuligheder for anlægsinvesteringer og lånepuljer, da afviklingen af gæld uanset vil være betydelig i budgetperioden. Dette stiller krav til, at kommunes økonomi er rustet til at håndtere større udsving.

Selv om der i budgettet er taget højde for kendte merudgifter, er der fortsat tilbageværende risici. Bl.a. er 3 mia. kr. af statens tilskud betinget af, at kommunerne under ét overholder servicevækstrammen, og 1 mia. kr. er betinget af, at kommunerne ligeledes overholder den aftalte anlægsramme.

Ovenstående er årsagen til at kommunen har søgt særtilskud på 10 mio.kr. og lånetilsagn for 76 mio.kr., hvor kommunen, som nævnt ovenfor, er bevilget 10 mio. kr. i lånetilsagn.

I det følgende uddybes direktionens budgetforslag.

Serviceudgifter

Serviceudgifterne i direktionens forslag udgør 2.888 mio.kr. og er dermed på niveau med den udmeldte, vejledende ramme i 2023 på 2.887,3 mio.kr. Kommunens endelige ser-

viceramme fastlægges i forbindelse med de samlede forhandlinger blandt kommunerne, hvor KL faciliterer processen.

Hvis serviceniveauet skal opretholdes, vurderer direktionen, at udgiftspresset på velfærdsområderne udgør 72,3 mio.kr. i 2023 faldende til et niveau på 44-47 mio.kr. i efterfølgende år jf. nedenstående oversigt. Presset kan primært henføres til demografi, det specialiserede socialområde samt høje energipriser, hvor sidstnævnte forventes at falde i overslagsårene. Hertil kommer afledt drift på 0,3-0,5 mio.kr. årligt af anlægsinvesteringer, som Direktionen vurderer som nødvendige jf. afsnittet om anlæg. Det skal bemærkes, at endelige demografi på skoleområdet først kan opgøres 5.9.2022.

Direktionen henleder opmærksomheden på nødvendigheden af rammestyringen og anbefaler, at forligskredsen drøfter principperne herfor med henblik på om der skal tilføres budget for at opretholde serviceniveauet.

Direktionen foreslår i givet fald, at de første 24,6 mio. kr. af udgifterne kan rummes indenfor den udmeldte, vejledende viceramme. I 2023 forventes energipriserne at fortsætte på det meget høje niveau, hvorfor der opkræves et éngangsenergibidrag for i alt 17 mio.kr. fordelt på alle serviceområder svarende til 0,7% af servicedriftsbudgettet. Endelig foreslår direktionen, at det resterende beløb på 30 mio.kr. bliver udmøntet via forslag til sparekataloget. Effektiviseringsprocenten på 0,35% fortsætter som hidtil i det sidste overslagsår.

Hvis der ønskes indarbejdet budgettemaer på driften i øvrigt, foreslår Direktionen, at der afsættes en prioriteringspulje på 5 mio.kr. finansieret via Risikopuljen. Direktionen kan grundet den lave likviditet ikke anbefale, at der anvendes yderligere fra Risikopuljen på 21 mio.kr. (inkl. ovenstående 5 mio.kr.), også da der er varslet ændring af den kommunale medfinansiering på sundhedsområdet fra 2024. Hvis der ønskes indarbejdet yderligere budgettemaer, vil det medføre, at sparerammen må øges tilsvarende.

Der indgår ikke forventet stigning i demografi i overslagsårene. Det lægges til grund af kommende års kommuneaftaler nødvendigvis må tage højde herfor, idet presset ses også på landsplan.

Det samlede udgiftspres, energibidrag samt spareramme fremgår således:

Drift	Budget 2023	Budget 2024	Budget 2025	Budget 2026
Økonomiudvalget	-46.027	-27.027	-29.715	-35.515
Beredskab Fyn	160	285	285	285
Energi bidrag	-17.000	0	0	0
Spareforslag fra katalog	-30.000	-30.000	-30.000	-30.000
0,35% fortsætter i trappemodel	0	0	0	-5.800
European Maritime Day (2024)	813	2.688	0	0
Prioriteringspulje	5.000	5.000	5.000	5.000
Risikopulje	-5.000	-5.000	-5.000	-5.000
Børne-, Unge- og Uddannelsesudvalget	13.694	13.836	13.836	13.836
Demografi - dagtilbudsområdet	9.200	9.200	9.200	9.200
Demografi - Skoleområdet	4.166	4.166	4.166	4.166
Vuggestuepladser i Østerdalen Skårup Børnehus og Østerdalen Oure Børnehus og børne	48	190	190	190
Permanent modulhus med 28 vuggestuepladser ved Wandallsgården - afledt drift	280	280	280	280
Senior-, Social- og Sundhedsudvalget	24.870	24.870	24.870	24.870
Demografi ældreområdet	4.400	4.400	4.400	4.400
Rekruttering og fastholdelse, SOSU	2.200	2.200	2.200	2.200
Logopæd / talekonsulent	570	570	570	570
Nexus-systemudgifter	1.700	1.700	1.700	1.700
Demografi socialområdet (fra barn til voksen) - serviceudgifter	13.900	13.900	13.900	13.900
Sundhedsplejen	1.300	1.300	1.300	1.300
Vederlagsfri fysioterapi	800	800	800	800
Erhvervs- og Turismeudvalget	1.691	1.136	1.136	1.136
Stigende priser på værftsophold	600	600	600	600
Stigende brændstofpriser	555	0	0	0
Fripladser ved Sejlskibsbroen	150	150	150	150
Nedlagt Simac bådebro	60	60	60	60
Nedlæggelse af autocamperpladser på Svendborg Havn	215	215	215	215
Stigende bidrag til Erhvervshus Fyn og Film Fyn	111	111	111	111
Teknik- og Miljøudvalget	31.100	6.100	6.100	6.100
Arbejdsskader	6.100	6.100	6.100	6.100
Stigende energipriser	25.000	0	0	0
SSSU - Overførselsudgifter	-1.800	-1.800	-1.800	-1.800
Demografi socialområdet (fra barn til voksen), refusion - overførselsudgifter	-1.800	-1.800	-1.800	-1.800
Drift i alt	23.528	17.115	14.427	8.627

Overførselsudgifter

Direktionen har medtaget forventet, øget refusion på 1,8 mio. kr. årligt pga. stigende udgifter på de specialiserede socialområder.

Anlægsbudget

Anlægsbudgettet er i 2023 højt primært pga. det betydelige stigende børnetals behov for investering i dagtilbudspladser. Anlægsbudgettet ligger i det tekniske budget ca. 100 mio.kr. over KL's vejledende ramme og må derfor reduceres. Reduktionen vurderes at være midlertidig udskydelse, idet de kan indføres igen efterhånden som likviditeten tillader det.

Under anlæg har direktionen taget højde for periodisering i overslagsårene og tilknyttet budgetlagt lånoptagelse jf. budgetnotatet. Direktionen har gennemgået anlægsbudgettet med henblik på at reducere 2023 af hensyn til KL's vejledende ramme samt for overslagsårene, med henblik på at opnå en likviditet i overensstemmelse med kommunens økonomiske politik.

Direktionen har prioriteret anlægsbudgettet jf. budgetnotatet ud fra følgende rækkefølge:

1. Anlæg til dagtilbud og plejecenter pga. demografi
2. Kontraktbundne anlæg
3. Lånefinansierede anlæg
4. Nødvendige dele af anlægsbudgettet af hensyn til at opretholde driften og kompetencer.

Øvrige anlæg i basisbudgettet i budgetperioden 2023-2026 indgår således ikke i direktionsens forslag af hensyn til kommunens likviditet. Direktionen har afsat en anlægspulje på

16 mio.kr. i 2023 til imødegåelse af anlægstemaer på dagtilbudsområdet. En oversigt over basisbudget og temaforslag, samt direktionens reduktionsforslag fremgår af vedlagte bilag.

Direktionen forventer, at der vil blive overført anlægsbudgetter mellem årene svarende til 46 mio.kr. fra 2023 til 2024, hvorefter overførslen gradvis vil blive elimineret henimod 2026 pga. faldende anlægsbudget i årene. På trods af at anlægsbudgettet reduceres, ligger Direktionens forslag er omkring 30 mio.kr. højere end KL's vejledende ramme og en yderligere reduktion til dette niveau vil få konsekvenser for investering på dagtilbudsområdet m.v. jf. ovenstående prioriteringsrække.

Der er ikke afsat budget til yderligere budgettemaer eller kommende års nye temaer. I 2025 er det tvivlsomt, om der er behov for en afsat ejendomspulje (UCL) på 16,5 mio. kr., men puljen er fastholdt i direktionens forslag.

Nedenstående oversigt viser anlægsprojekter som er reduceret/udskudt eller lagt ind som nye forslag.

Anlæg	Budget 2023	Budget 2024	Budget 2025	Budget 2026
Administration	-46.000	15.000	15.000	15.000
Overførselspulje	-46.000	15.000	15.000	15.000
Kultur, Fritid og Idræt	-2.569	-572	-572	-572
Forsamlingshuse - aktiviteter	-226	-226	-226	-226
Renovering af klubhuse	-763	-346	-346	-346
Teater på havnen	-1.580	0	0	0
Ejendomshandel	3.664	5.867	5.139	5.867
Ejendomspulje UCL	0	0	-728	0
Jordforsyning i landdistrikter	5.867	5.867	5.867	5.867
Køb af A.P. Møllers Vej (SIMAC)	-2.203	0	0	0
Veje, Stier og Parkering	-8.148	-8.330	-7.286	-7.286
Byens Rum og Pladser med fokus på Klosterplads, Møllergade, Kattesundet, Gerritsgade og c	-1.070	-1.070	-1.070	-1.070
Trafiksikkerhed Cykelstier	-5.698	-5.880	-4.836	-4.836
Trafiksikkerhed og cykelfremme	-1.380	-1.380	-1.380	-1.380
Grøn omstilling	-704	-433	-433	-433
Naturpleje - Primært skovrejsning	-704	-433	-433	-433
Land-, By- og Havneudvikling	-15.355	-11.179	-11.179	-11.179
Almene boliger Vejstrup	-4.176	0	0	0
Borgerbudgetter og potentialeplaner	-1.123	-1.123	-1.123	-1.123
Jordforsyning i landdistrikter	-5.867	-5.867	-5.867	-5.867
Lokal anlægspulje med konkrete formål - Liv i mit lokalområde	-1.091	-1.091	-1.091	-1.091
Lokalsamfundspuljen - Lokaludvalgets anlægspulje til konkrete projekter	-2.181	-2.181	-2.181	-2.181
Midlertidige anvendelser/aktiviteter i fb. med havneudvikling	-545	-545	-545	-545
Tankefuld - Rådgivning	-372	-372	-372	-372
Vedligehold og nybyg	-392	-9.033	-11.266	-11.266
Dagtilbud - Fællespulje til indsatsområder	-448	-448	-448	-448
Indretning og design af læringsmiljøer på skolerne	-1.115	-1.115	-1.115	-1.115
Pulje til vedligeholdelse af ejendomme m.m.	-12.741	-5.288	-7.521	-7.521
Skoler - Faglokaler	-1.091	-1.091	-1.091	-1.091
Styrket indvendig vedligehold - Skoler og dagtilbud	-1.091	-1.091	-1.091	-1.091
Vuggestuepladser i Østerdalen Skårup Børnehushus og Østerdalen Oure Børnehushus og børnehavn	12.324	0	0	0
Permanent modulhus med 28 vuggestuepladser ved Wandallsgården	3.770	0	0	0
Anlæg i alt	-69.504	-8.680	-10.597	-9.869

Direktionen har følgende bemærkninger til konkrete anlægsprojekter:

- Det konstaterede og forventede stigende børnetal nødvendiggør udbygning af dagtilbudsområdet, herunder for at overholde pasningsgarantien. Derfor er medtaget temaer vedr. udbygning i Skårup og Wandallsgården.

De afledte driftsudgifter af anlægsporslagene er medtaget under serviceudgifterne jf. ovenfor.

Der er ikke afsat deponeringspulje til evt. garantistillelse til prioritering af låneanmodninger fra bl.a. foreninger på kultur- og fritidsområdet, hvilket i givet fald vil medføre omprioritering indenfor anlægsbudgettet.

Det skal bemærkes, at anlægsbudgettet i 2022 udgør 231,1 mio. kr., hvor der pr. 30. juni 2022 forventes overført 46,5 mio. kr. til 2023.

Lånoptagelse og gældsafvikling

I forhold til basisbudgettet er der indarbejdet 10 mio. kr. jf. lånetilsagn fra lånepuljen vedr. det ordinære anlægsområde til styrkelse af likviditeten. Øvrige lånemuligheder afhænger af lånemulighed for det konkrete anlægsprojekt samt opnåede lånedispensationer. Den samlede gældsafvikling for den 4 -årige periode udgør herefter 365 mio. kr.

Likviditet

I budgetforslaget ligger den gennemsnitlige likviditet over målsætningen på 125 mio.kr. i 2023 og 2026, men under niveau i 2024 og 2025.

Øvrige forhold

Valg af statsgaranteret eller selvbudgetteret udskrivningsgrundlag samt svar på ansøgning af særtilskud og lån udestår endnu.

Direktionens budgetudkast tager udgangspunkt i det tekniske budget for 2022 jf. budgetnotatet, hvor der er indarbejdet afledte udgifter af kommuneaftalen herunder lov- og cirkulæreprøgram, overførselsudgifter m.m. samt det forventede regnskab for 2022 jf. koncernrapporten pr. 30. juni 2022.

Forventede skatte- og tilskudsindtægter er baseret på statsgaranti og med uændret skatteprocent og grundskyldspromille. Indtægterne i overslagsårene kan ændres primo september, når KL udsender revideret skøn på baggrund af Regeringens Økonomisk Redegørelse.

Pga. at energipriserne er højere nu end ved kommuneaftalens indgåelse forventes en midtvejsregulering for 2023, der medfører en indtægt på 9,1 mio.kr.

Renter, deponering og finansiering	Budget 2023	Budget 2024	Budget 2025	Budget 2026
...	0	0	0	0
Afdrag - nye lån	0	0	0	0
Renter - nye lån	0	0	0	0
Forventet midtvejsregulering energipriser	-9.100	0	0	0
Lånetilsagn ordinær lånepulje - afdrag	140	289	297	305
Lånetilsagn ordinær lånepulje - lån	-10.000	0	0	0
Lånetilsagn ordinær lånepulje - rente	141	274	266	258
I alt	-18.819	563	563	563

Resultatoversigt for direktionens budgetforslag

Budget 2023-2026							
Budgetforslag til 1. behandling							
1.000 kr.	Regnskab 2021	Forv. Regnsk. 2022 pr. 30.6.2022	Budget 2022	Budget 2023	Budget 2024	Budget 2025	Budget 2026
Indtægter i alt	-4.079.000	-4.196.850	-4.194.556	-4.325.251	-4.459.897	-4.625.191	-4.772.590
Serviceudgifter i alt	2.732.000	2.849.200	2.764.900	2.888.097	2.899.594	2.899.262	2.902.660
Overførselsudgifter	1.185.300	1.176.100	1.218.230	1.221.133	1.220.520	1.225.692	1.235.334
Pris- og lønreserver	0	0	0	0	114.691	233.360	356.887
Driftsudgifter i alt	3.917.300	4.025.300	3.983.130	4.109.230	4.234.805	4.358.314	4.494.881
Renteudgifter	9.400	12.000	19.001	18.581	17.693	16.113	14.509
Resultat af ordinær virksomhed	-152.300	-159.550	-192.425	-197.440	-207.398	-250.764	-263.200
Anlægsudgifter i alt	195.900	184.000	155.973	188.041	146.711	137.501	83.261
Pris- og lønreserver	0	0	0	0	2.494	4.715	4.319
Anlæg i alt	195.900	184.000	155.973	188.041	149.205	142.216	87.580
Resultat af skattefinansieret område	43.600	24.450	-36.452	-9.399	-58.193	-108.549	-175.620
Finansieringsoversigt i 1.000 kr.							
	Regnskab 2021	Forv. Regnsk. 2022 pr. 30.6.2022	Budget 2022	Budget 2023	Budget 2024	Budget 2025	Budget 2026
Resultat af skattefinansieret område	43.600	24.450	-36.452	-9.399	-58.193	-108.549	-175.620
Afdrag vedr. lån til skattefin. gæld	108.100	124.400	110.017	110.617	113.289	116.112	117.203
Lånoptagelse	-148.100	-96.500	-37.801	-23.546	-29.541	-28.151	-11.133
Finansforskydninger	12.400	40.600	15.607	-11.019	-4.397	-3.963	-3.963
Ændring af likvide aktiver	16.000	92.950	51.371	66.653	21.157	-24.551	-73.514
Gennemsnitlig likviditet ultimo (365 dage)	222.700	200.000	199.474	140.462	96.557	98.254	147.287